

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Cont nr. 49.8.01

Un sfert de veac

Sărbătorim la 30 decembrie a. c. împlinirea a 25 ani de la proclamarea Republicii. Acesta este răstimpul generației tinere, care s-a născut o dată cu Republica. Dar și răstimpul celor ce au făurit-o și acum sînt la vîrsta rodurilor bogate. E vremea în care sîntem cuprinși toți, fără deosebire de vîrste, naționalitate, credințe religioase, fel de muncă. E cuprins întreg poporul, care în acest scurt timp istoric — sub îndrumarea conducătorilor iubiți — a făcut pași uriași înainte.

Intr-adevăr ceea ce caracterizează acest sfert de veac este mobilizarea tuturor energilor, tuturor forțelor creatoare ale poporului spre a înălța patria noastră într-un ritm accelerat pe noi trepte de cultură și civilizație. Astfel dintr-o țară înapoiată, am ajuns o țară care, prin dezvoltarea rapidă a tuturor sectoarelor de activitate, se apropie tot mai mult de țările avansate ale lumii. De aceea se vorbește în alte țări de „miracolul românesc”, de realizările țării noastre ca de ceva extraordinar, ca de o minune. Și cu adevărat minunat este acest popor, minunate sînt entuziasmul lui în muncă și creație și dăruirea lui deplină pentru propășirea acestei țări așa de frumoase, așa de bogate, așa de înfloritoare.

Statisticile arată că într-un sfert de veac s-a realizat cît altădată într-un secol, chiar mai mult. Aceasta pentru că poporul s-a eliberat de sub apăsarea nedreptăților trecutului și a devenit liber și stăpîn pe soarta sa. Republica este creația poporului, este statul în care poporul e stăpîn și își plămădește viața cea nouă. El fructifică bogățiile țării și forțele creatoare pentru ca viața tuturor celor ce muncesc să fie tot mai îmbelșugată, tot mai luminată, tot mai fericită. El își alege conducătorii, care, ridicați din popor, identificați cu poporul și năzuințele lui, exprimă și împlinesc voința poporului și intrupează marile imperative ale vremii noastre.

Ne crește inima de mîndrie și de bucurie cînd vedem cum se schimbă fără răgaz fața patriei și sufletul ei și cum prestigiul poporului nostru este tot mai înalt în lume. Aceasta pe de o parte pentru dezvoltarea rapidă a țării noastre, pe de altă parte pentru politica ei externă bazată pe principiile libertății, independenței, egalității, avantajului reciproc, colaborării și păcii între popoare. Niciodată ca acum numele poporului nostru n-a strălucit cu atîta putere între popoarele lumii. Acest prestigiu internațional și acest avînt în muncă, în ritmul de dezvoltare al industriei, al agriculturii, al culturii, ne dă încredere în viitor și însusșirea necesară pentru a merge mereu înainte.

Biserica Ortodoxă Română — cu ierarhii, preoții și credincioșii ei, în frunte cu P. F. Părinte Patriarh Justinian — a fost și este alături de popor, alături de patria noastră a tuturor, alături de conducătorii ei. Ea a sprijinit și sprijinește munca poporului și dezvoltarea multilaterală a Republicii Socialiste România. Prin realizarea unității bisericești, prin înfrățirea ecumenistă cu celelalte culte — s-a sprijinit unitatea poporului. Prin relațiile

cu Mișcarea ecumenistă mondială, ea s-a arătat ca o Biserică vie și încadrată în actualitate, iar prin felul cum s-a manifestat — a dus și bunul nume al poporului nostru între celelalte popoare.

Binecuvîntat fie Dumnezeu pentru tot ceea ce ni s-a dăruit în acest sfert de veac. Fie ca — prin vrednicia tuturor fiilor României Socialiste, a conducătorilor ei, în frunte cu Dl. Președinte al

Consiliului de Stat Nicolae Ceaușescu — țara noastră în anii ce vin să strălucească cu putere alături de țările înaintate ale lumii și marile realizări ale poporului nostru să intrupeze „viitorul de aur”, pe care l-au prevăzut poeții și îl transformă în realitate zi de zi munca și entuziasmul creator al oamenilor muncii.

Trăiască, crească și înflorească Republica Socialistă România!

† NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

La a 25-a aniversare de la

PROCLAMAREA REPUBLICII

Arătam într-un articol apărut recent în gazeta noastră (Industria românească în plin avînt, Telegraful Român nr. 43—44 din 15 noiembrie 1972), că țara întreagă este animată de sărbătorirea unui mare eveniment patriotic și anume împlinirea a 25 de ani de la proclamarea Republicii.

Ideea de republică nu este un element nou în istoria poporului nostru. Spre ea au militat încă din veacul trecut mulți fii luminați, cu dragoste de obște ai poporului român, ceea ce sublinia cu ani în urmă și Domnul Nicolae Ceaușescu, Președintele Consiliului de Stat, cînd spunea că „patrioții cei mai luminați au năzuit către o formă de stat democratică, progresistă, care să asigure libertate și dreptate socială pentru cei mulți, neatințare politică și înflorirea economică a țării, să înfăptuiască dreptul sacru al poporului de a fi singur stăpîn în patria sa strămoșească”. Forma de stat spre care năzuiau acești patrioți a fost desigur republica.

Așa de pildă, Nicolae Bălcescu, în al cărui suflet mare clocotea o puternică dragoste de poporul și țara sa, arăta că „republica este un stat în care oamenii adunați îngrijesc singuri de soarta lor, fără a-și pune stăpîni pe cap, avînd în lucrarea lor drept regulă dreptatea și drept țintă frația”. Tot în aceeași epocă, Simion Bărnuțiu scria și el: „În republică trebuie să domine și să guverneze numai dreptul și dreptatea, pentru ca națiunea română să poată viețui în etern liberă... Maiestatea poporului român e însăși potestatea (puterea) supremă, ceea ce i se cuvine lui și numai lui în toată întinderea teritoriului lui...”. În 1865 Ion Heliade Rădulescu, elev al lui Gheorghe Lazăr, spunea cu privire la monarhie: „1. Dinastia noi este contra tradițiilor; 2. Dinastiile au cauzat întotdeauna suferințe și nenorociri națiunilor; 3. Dinastia este o uzurpare a proprietății naționale; 4. Dinastia este contra principiilor și aspirațiilor către care țintește lumea modernă. Niciodată România nu va voi să priceapă ce mai este și dinastia (monarhia), fiindcă ea știe din moși-strămoși că țara aceasta nu este moșia lui vodă!”. Așa se explică faptul că în exil revoluționarii români de la 1848 au editat gazeta semnificativ intitulată: „Republica română”.

30 Decembrie 1947, data proclamării Republicii Populare Române, constituie deci împlinirea unor aspirații îndelungate ale poporului român, reprezentînd un moment de seamă în istoria nouă a Patriei noastre. După cum știm, la 21 august 1965 țara noastră a devenit Republica Socialistă România și faptele de zi cu zi dovedesc că într-adevăr Republica socialistă este forma de stat cea

mai potrivită pentru înfăptuirea marilor și dreptelor dorințe de mai bine ale poporului nostru. Așa se explică faptul că în 25 de ani de republică țara noastră a străbătut un drum cu adevărat glorios. Profunde transformări politice, sociale, economice, culturale etc., care au avut loc în acest răstimp, au ridicat Patria noastră pe o înaltă treaptă de progres, pe care n-a cunoscut-o niciodată în trecutul său.

Naționalizarea principalelor mijloace de producție, miniere, bancare, transport etc. din 11 iunie 1948 este o primă înfăptuire democratică după instaurarea Republicii, care a deschis larg porțile industrializării țării. Acest fapt a schimbat fundamental fața Patriei noastre, România socialistă posedînd astăzi o industrie în plin avînt, o bună parte din produsele sale luînd drumul exportului.

Pe pămîntul țării au fost înfăptuite lucrări, care altă dată erau cu anevoie chiar de conceput, ca de pildă podul de la Giurgeni—Vadul-Oii, acest arc de oțel și beton de peste Dunăre lung de 1,5 km, și cu deosebire termo și în primul rînd hidrocentralele de pe Bistrița, Argeș, Lotru și mai ales Sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier și încă alte multe surse de lumină, care pompează cantități uriașe de energie electrică în miile de km de rețele electrice așternute astăzi pe pămîntul țării. Realizăm în acești ani doar în cîteva zile întreaga cantitate de energie electrică produsă de vechea Românie în întreg anul 1938. Semnificativ este și faptul că, față de 438 localități rurale electrificate pînă în anul 1945, în prezent sînt electrificate mai bine de 14.000 comune și sate, ceea ce reprezintă 86,8% din totalul localităților rurale ale Patriei, prevăzut fiind ca pînă la sfîrșitul actualului cincinal curentul electric să lumineze în toate localitățile din cuprinsul țării.

Transformări radicale a adus Republica și în agricultură, a cărei cooperativizare s-a încheiat în 1962, aplicîndu-se principiul: „Pămîntul aparține celor ce muncesc.” Statul nostru face importante investiții pentru mecanizarea lucrărilor agricole, pentru producerea de îngrășăminte chimice, pentru desecări, irigații etc. Adevărate rîuri artificiale, create de mîna omului, străbat astăzi cîmpurile Bărăganului, Dobrogei etc., iar bălțile Dunării, unde altădată domneau tufișurile, sălciiile, bălăriile, precum și lupii, mistreții și alte vietăți, au devenit grînare de primă mîna.

Învățămintul, lumina cărții a pătruns în anii Republicii în cele mai îndepărtate cătune. Țara noastră se situează printre puținele țări din lume

(Continuare în pag. 3)

Din urările de Crăciun la parohia Daneş

Pentru viața spirituală a credincioșilor din parohia Daneş, prot. Sighişoara, Nașterea Mântuitorului aduce cu sine o adevărată bogăție de simțăminte înălțătoare, pe care le trezesc podobiile și colindele, obiceiurile și urările. Fiecare din aceste mijloace spirituale, care fac pe credincios să fie părtaș la fericirea bunătății divine, fie că e vorba de melodii festive, de evocări biblice sau în mod direct de exprimarea bucuriei sosirii praznicului prin diferite urări, toate înfățișează una și aceeași viziune a simțirii creștine.

Intenția de a prezenta câteva din urările de Crăciun de la Daneş are ca reazim dorința de a dovedi conținutul de spiritualitate și chiar de poezie, pe care îl cuprinde acest mod de manifestare religioasă. Urmărind fondul de idei și simțăminte ce-l au urările de sărbători, ca fel deosebit de artă religioasă, vom face o consemnare a textului așa cum poate fi auzit la credincioși, fără să intervenim cu nici o modificare de ordin stilistic. De fapt, rostul colindelor nu este numai urarea. În timp ce colindele sugerează urarea prin cântece și imagini dintr-o lume nespuse de luminoasă la care este chemat creștinul în noaptea minunată de Crăciun, urările propriu zise exprimă această „bună-vestire” direct prin declamare. E adevărat că urarea directă apare, la Crăciun, doar ca o completare la sfârșitul colindei sau a troparului, ca și la primirea unor daruri, dar ea vrea să fie, așa cum observăm la Daneş, și o mărturisire a puterii de trasfigurare, de spiritualizare a existenței, pe care o aduce sărbătoarea în viața creștinului.

Ceea ce caracterizează poezia urărilor de la Daneş este atmosfera ce decurge din trasfigurarea optimistă a vieții, de care e plină și colinda de aici. Bucuria venirii în lume a Domnului e o prezență ce cuprinde firea întregă, cerul și pământul, cu toate ale lor. La integrarea în această imensă armonie în bucurie, pe care nu e iertat s-o tulbure nimeni prin negrijă sau uitare, credinciosul e invitat prin cântarea pe care o ascultă, de aceea colinda se și termină cu o urare de acest fel:

„Această zi preasfințită
și sărbătoare mărită,
noi poftim să vă fie,

la mulți ani, cu bucurie,
la mulți ani s-aveți folos
de nașterea lui Hristos!”

Accentul urării nu cade în mod simplu pe ideea de felicitare, căci această idee este ea însăși integrată în evocarea biblică, cum reiese dintr-o altă închinare:

„Astăzi se vestește
și să preamărește,
zi veselitoare
lumii pe sub soare.

Astăzi s-a născut Mesia
din fecioara Maria.
O, ce bucurie mare
de această întâmplare!”

Uneori urarea exprimă împlinirea profeției din Vechiul Testament, urmărind introducerea ascultătorului în planul providențial al mântuirii:

„Astăzi nouă s-a arătat
al Domnului mare sfat...
O, ce sfernic luminat,
o, cât e de minunat,

al Nașterii lui Hristos
ce s-a născut astăzi jos!
Astăzi văd plinite
cele de mult proorocite!”

Urarea de Crăciun de la Daneş e un mod poetic religios de a inspira creștinului încrederea într-o lume nouă și fericită, adusă de Nașterea Mântuitorului, făcându-l să creadă cu tărie în împlinirea năzuințelor sale curate. Însoțind pretutindeni cântarea, urarea creează un măreț cadru pentru evenimentul mult așteptat, mărind astfel solemnitatea sărbătorii:

„O, prea cinstite creștine,
iată ce praznic ne vine!
Bucură-te, dar, și saltă
cu bucurie înaltă,
dacă te-ai învrednicit
de Crăciunul cel cinstit!
Că și noi de bucurie
luăm colacul mărturie.

C-am plecat din loc departe
pentru a vă face parte.
Auzi glăsuire,
ce ne-aduce praznuire
ca cu toții laolaltă
să cântăm cântare-naltă.
Nașterea lui Hristos,
dumneavoaștă de folos!”

Se cuvine să spunem, în cele din urmă, că urarea din parohia Daneş, îmbrăcând un caracter profund bisericesc, devine o adevărată „închinare”. Credinciosul de aici a fost învățat de înaintașii lui să privească mântuirea ca pe o realitate spirituală ce aparține comunității, iar nu numai individului. De aceea, referindu-se la scopul întrupării Domnului, într-o urare el afirmă adevărul că Hristos a venit în lume „pentru ca să-l nască, pe poporul Său să-l crească”. Putem observa, cu destulă ușurință, și faptul că izvorul de inspirație al urărilor de Crăciun de la Daneş îl formează cântarea de la strană. Pe drept cuvânt, inspirația bisericască constituie originalitatea acestui gen de poezie la Daneş. O lămurire deplină a acestei afirmații e posibilă numai atunci când va fi pusă în lumină contribuția pe care a avut-o la păstrarea și învierea tradiției bisericăști, din Daneş, neuitatul dascăl și cântăreț Simion Florea, contribuție re-

marcată și de mitropolitul Andrei Șaguna. Spre încheiere și cu scopul de a ilustra toate aceste lucruri, vom consemna o urare cu caracter religios meditativ:

„O, ce bucurie sufletească
în ceata mucenicească;
de-ar sta omul să gândească
nu poate să talmăcească,
cum puternicul Dumnezeu
l-a trimis pe Fiul Său?!
Astăzi în trup a venit

Hristos cel din veci dorit
și de mare bucurie
toți strigă cu veselie:
„Bucură-te!”
Întii ceata preoților,
mulțimea diecilor,
bucuria pruncilor;

Cîntă-n toate cărțile,
c-au dobîndit mare folos
de nașterea lui Hristos.
Păstori duc veste bună
la tot neamul de-mpreună.

Iară fețele dumneavoaștă
faceți bine și iertați
și pe Hristos lăudați,
c-am dobîndit mare folos
de Nașterea lui Hristos”.

Venind din lumea obștei drept-măritoare, colindele sau urările de Crăciun de la Daneş sînt o mărturie vie a felului în care cîntarea bisericască a îmbogățit folclorul religios al satului, fiind totodată un mijloc însemnat de întărire și sporire duhovnicească pentru credincioșii de astăzi.

Pr. Ilie Moldovan

SFÎNTUL IERARH NICOLAE

Este binecunoscută marea cinstire pe care o acordă credincioșii de pretutindeni Sfântului Nicolae. Viața, activitatea, faptele minunate, strădaniile și nevoițele arhipăstorești ale Sfântului și marelui Ierarh Nicolae de la Mira Lichiei, sînt cuprinse — pe larg — în „Viețile Sfinților”.

An de an, în ziua de 6 decembrie — cînd facem praznuirea Sfântului Nicolae — rămînem uimiți de dăruirea lui — din iubire pentru oameni — pentru semenii, adică trăirea sau traducerea în faptă a comandamentelor Evangheliei lui Iisus Hristos prin pilda grăitoare a vieții sale.

Odrăslit în părțile Lichiei, în cetatea Patara, pe timpul împăraților persecutori ai creștinilor, Dioclețian și Maximilian, din părinți cinstiți: Teofan și Nona, care au dus o viață bineplăcută lui Dumnezeu și cu milostenii, Nicolae — unicul lor copil — a devenit cu adevărat „ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care și-a dat rodul său la vremea sa...” Înșuși numele lui ce se tâlcuiește „biruința poporului”, adică miluitor al multora, ne arată frumusețea sufletului său.

Ca rod al rugăciunilor stăruitoare ale părinților săi, potrivit și îndrumărilor unchiului său, episcopul Nicolae al Patarei, tânărul Nicolae a fost dăruit slujirii lui Dumnezeu. Avînd o viață curată — în tot chipul — după hirotonirea într-un cuvios-preot, s-a arătat foarte vrednic în ocîrmuirea Bisericii. Prima sa mare binefacere, demnă de toată admirația și uimirea pe care a săvîrșit-o potrivit crezului său profund umanitar, a fost aceea că a împărțit averea moștenită de la părinți, săracilor, lipsiților din timpul său. Mîna sa era cu adevărat întinsă către cei lipsiți, necăjiți și binecuvîntată întocmai ca un rîu cu apă multă și care curge cu îndestulare.

Cît de mișcătoare, de nobilă și impresionantă a fost ajutorarea și salvarea celor trei fiice-fecioare ale aceluia tată necăjit care, în urma sărăcirii cumplite, urma să încuviințeze cu strîngere de inimă să fie date fetele lui spre desfrîinare!... Sfîntul Nicolae le-a ajutat însă pe toate, miluindu-le cu bani aruncați pe ascuns tatălui lor. Prin această binefacere Sfîntul n-a căutat sau așteptat vreă recunoștință omenească, nici o plată vremelnică, nici o răsplată pămîntească; de aceea zicea el totdeauna după exemplul Mîntuitorului, către cel ajutorat de el; ca nimănui să nu spună binele ce i s-a făcut lui în taină. El a avut în vedere să salveze nevinovăția fetelor și pe tatăl întristat să-l scape de disperare.

Cu puterea Domnului, Sfîntul Nicolae a potolit furtuna pe mare în călătoria spre Palestina. Ajuns la Golgota, a înălțat rugăciuni de mulțumită și recunoștință pentru Jertfa Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. La rugăciunea Sfîntului — care dorea să intre noaptea în biserică — se spune că s-au deschis ușile singure.

Un glas dumnezeiesc a întors hotărîrea Sfîntului de a nu rămîne în izolare, ca pustnic, deoarece lumina nu se pune sub obroc, ci prin lucrare, luminează prin fapte bune, astfel că îndrumarea Domnului l-a readus în patria sa. De la mănăstirea Sion, Dumnezeu a îndreptat pe acest ales al Său — ca pe o comoară duhovnicească — ca prin fapte bune să fie cît mai de folos semenilor.

Tot prin minunată descoperire, Dumnezeu a ales pe Cuviosul Părinte Nicolae în scaunul Arhiepiscopiei din Cetatea Mirei, ca mitropolit al Lichiei, și fiind călăuzit, providențial spre această înaltă demnitate.

Cît de bine a înțeles Sfîntul Nicolae voia Domnului, că trebuia să viețuiască nu pentru sine, ci pentru alții — după cum i se tâlcuiește și numele — el lumina întocmai cu faptele lui înaintea oamenilor (cf. Sf. Scripturi), s-a făcut pe sine dreptar și model credincioșilor cu cuvîntul, cu viața, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția... și „tuturor toate” pentru mîntuirea

multora... În ostenele arhipăstorești a ajuns să mărturisească pe Hristos și a fost întemnițat în timpul persecuțiilor creștinilor pe timpul împăraților Dioclețian și Maximilian, pînă la acordarea libertății creștinismului de către împăratul Constantin cel Mare, cînd s-au întors și toți întemnițații împreună cu Sfîntul Nicolae, în patria lor.

În Arhiepiscopie, Sfîntul Nicolae strălucind cu toate virtuțile s-a făcut slăvit, minunat și foarte iubit de păstoriții săi. Vrednică de remarcat este apărarea dreptei-creștine cu acest prilej — de către Sfîntul Nicolae — după cum începe și grăitorul și vibrantul tropar în care e zugrăvită pe scurt activitatea minunată a Sfîntului: „*Îndreptător credinței*”... În această lumină, demnă de remarcat sînt înțelepciunea, vigoarea sau dîrzenia cu care Sfîntul Nicolae a combătut erezia lui Arie cu prilejul participării sale la Întîiul și Marele Sinod Ecumenic care s-a ținut la Niceea-Bitiniei în anul 325, în timpul împăratului Constantin cel Mare. Împreună cu cei 318 episcopi, majoritatea fiind din Răsărit, Sfîntul Nicolae, demn de toată admirația, a combătut erezia lui Arie care nu vroia să recunoască „deoființimea Fiului cu Tatăl”. Astfel, cu argumente puternice, sub asistența Duhului Sfînt, s-a stabilit atunci, în formularea primei părți a Credeului, că Fiul este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu făcut și de o ființă cu Tatăl.

Dintre multe fapte minunate ale Sfîntului Nicolae mai amintim și următoarele: În timpul unei secete cumplite, a potolit în chip minunat, foametea din cetate; a îndreptat pe un negustor din Italia să vină și să vîndă grîul în Mira. Altădată a salvat de la primejdie pe trei persoane de vază: Nepotian, Ursul și Erpilion — care mergeau în Frigia, trimiși fiind de împăratul Constantin ca să curme tulburarea de acolo, ș. a.

După trecerea la cele veșnice — în 6 decembrie — zi de adevărată înălțare la viața în Domnul, a fost așezat cu mare cinste de către un mare sobor, în biserica Mitropoliei Mirelor.

Binecunoscut atît în Răsărit cît și în Apus, și peste tot, Dumnezeu se proslăvește prin el. Așa înțelegem cît de bine — Sfînta Biserică a rînduit la praznicul pomenirii Sfîntului, tropare, condace, imnuri și tot felul de cîntări grăitoare, subliniind faptele mari și minunate ale Sfîntului. Nu în zadar cărțile de rugăciuni îl pomenesc întocmai cu Apostolii — cum vedem și la rugăciunea din ziua de joi — din tot anul bisericesc. La rînduiala litiei din cadrul vecerniei la Sfîntul Maslu, sfeștanie ș. a. alături de marii dascăli ai Bisericii Sfinții Părinți: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul, Ioan Gură de Aur, Spiridon al Trimitundeii ș. a., cerem ajutorul Sf. Nicolae. Multe biserici îl au ca patron (ocrotitor), îi poartă hramul. Pictura și iconografia ortodoxă îl situează pe iconostas — fie într-o parte (ca hram), fie — și aproape nelipsit — în partea cealaltă a iconostasului. Sfîntul Nicolae e înfățișat pentru cinstirea ce i se aduce, și pe pereții exteriori ori la pridvorul bisericilor, pe prapori, în casele credincioșilor. Cu mîna dreaptă binecuvîntează, iar în stînga ține Sfînta Evanghelie ca mărturie a traducerii ei în viață prin faptele lui minunate. În alte icoane — de o parte și de alta — sînt pictate semnificativ Sfîntul Nicolae cu Sf. Carte și binecuvîntînd precum și Maica Domnului cu omoforul, fie alte scene din activitatea Sfîntului.

Sfîntul Nicolae vine ca o învioreare duhovnicească în Postul Nașterii Domnului (cînd Biserică face dezlegare la pește); îl așteaptă cu mare bucurie pruncii neprihăniți și ca simbol al milostivirii — nu fără tîlc și înaltă semnificație — fiind marea bucurie a așteptării darnicului „Moș Nicolae”, împărțitorul de daruri.

(Continuare în pag. 4)

Proclamarea Republicii

(Urmare din pag. 1)

care au trecut în mod practic la generalizarea învățământului de 10 ani. Avem astăzi 14 centre universitare cu 180 de facultăți, bineștiind că toate celelalte categorii de școli au sporit în chip considerabil.

În ultimii 25 de ani au fost smulse rădăcinile inegalității dintre oameni, scopul suprem al Republicii noastre socialiste fiind acela de a crea condițiile necesare dezvoltării multilaterale a personalității omenești, toate înfăptuirile de mai sus și desigur încă multe altele urmărind satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale tuturor fiilor țării, fără nici o deosebire. Cât de grăitor rezultă grija față de om, față de toți fiii buni ai Patriei și din preambulul unei legi promulgate la începutul acestui an, unde se spune: „Cetățenii României socialiste, legați trup și suflet de glia străbună, de tradițiile și idealurile poporului nostru, uniți prin interese și aspirații comune, ca fii ai aceleiași patrii, sînt membri egali ai societății, statul ocrotindu-i deopotrivă, fără nici o îngrădire sau deosebire pe temeiul naționalității, rasei, sexului sau religiei.”

Să nu uităm totodată că datorită realizărilor sale interne, precum și datorită sănătoasei și consecvente sale politici externe de pace și colaborare, de întrajutorare și respect reciproc etc., principii emanate din profunda dorință de mai bine a poporului român, țara noastră și-a dobândit în ultimul sfert de veac un mare prestigiu internațional. Dacă cu peste trei decenii în urmă marele nostru diplomat Nicolae Titulescu arăta la Liga Națiunilor cu adîncă întristare: „Despre țara mea se știe prea puțin în lume, domnilor, și e păcat!” — România socialistă este cunoscută și prețuită astăzi pe toate meridianele Pămîntului. În acest sens, semnificativ este și faptul că Republica So-

cialistă România întreține relații diplomatice cu peste 100 de state, pe cînd în 1947 de pildă regatul României întreținea astfel de relații doar cu 26 de state.

Așadar, „marea necunoscută de la porțile Orientului”, cum se spunea cîndva despre România, devine astăzi tot mai cunoscută și apreciată de popoarele lumii. Cîteva mărturii socotim a nu fi de prisos în această privință. Astfel, președintele Zambiei, Kenneth David Kaunda, spunea cu doi ani în urmă: „Noi cunoaștem azi România ca pe un campion al libertății, al dreptului deplin și de necontestat al tuturor națiunilor, mari și mici, vechi și tinere, pentru menținerea suveranității și independenței lor naționale, a păcii și dreptății.” Cam în același timp ambasadorul Republicii Peru la București, Hubert Wieland Alzamora, spunea de asemenea: „Republica Socialistă România a trezit admirație, atît pentru poziția sa internațională, cît și pentru eforturile încununate de succes pe care le depune pentru realizarea bunăstării poporului său.” Presa noastră publică încă alte multe astfel de afirmații, care confirmă bunul nume de care Patria noastră se bucură pe arena internațională.

Proclamarea Republicii a însemnat și pentru viața Bisericii Ortodoxe Române, ca și a celorlalte culte din Patria noastră, care sînt egale în fața legii, intrarea pe un făgaș firesc. Libertatea de conștiință este garantată de Constituția țării, preoții și credincioșii noștri sprijină cu loialitate eforturile poporului român pentru zidirea vieții sale noi, pentru înflorirea Patriei.

Cel mai mare eveniment bisericesc însă din anii aceștia considerăm că este înfăptuirea Reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române, cu privire la care

P. F. Părinte Patriarh Justinian spune: „Actul acesta istoric, a cărui însemnătate nu poate fi încă măsurată de contemporani, este fructul nemijlocit al duhului de libertate revărsat peste țara noastră, odată cu instaurarea regimului democrat popular, după îndepărtarea dinastiei Hohenzollernilor.”

În Mesajul Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Consiliului de Stat, adresat participanților la cea de-a III-a Conferință Mondială de cercetare „Viitorului”, ținută la București în prima jumătate a lunii septembrie a. c., se spune între altele: „Popoarele — și îndeosebi tînăra generație — sînt profund preocupate să cunoască cum va arăta viitorul, în ce direcție se va dezvolta omenirea; ele aspiră cu deplină îndreptățire ca ziua de mîine să fie mai bună decît cea de azi, să le aducă noi împliniri pe calea unei vieți libere și prospere, a păcii și colaborării internaționale. De aceste dorințe și aspirații este animat și poporul nostru, care-și consacră întreaga energie și forță creatoare edificării orînduirii socialiste, înfloririi multilaterale a României; avînd în față țeluri clare de viitor”, țeluri luminoase desprinse și din rîndurile de mai sus, de prosperitate pentru obștea cea mare a poporului nostru, de pace, respect reciproc și frățescă colaborare pe tărîm internațional etc., care pot fi considerate, credem, cel mai frumos omagiu ce i se poate aduce Republicii noastre, acum la împlinirea a 25 de ani de la proclamarea ei.

Această aniversare constituie, așadar, începutul unor noi izbînzi, unor noi trepte de afirmare multilaterală, de continuă înflorire a Republicii Socialiste România, prin munca conștiincioasă, entuziastă și unită a tuturor fiilor ei.

T. R.

Învățămîntul teologic. Cultura și arta bisericească. Canonizarea Sfinților români

În 1948, anul marilor reforme politice, economice și sociale din Patria noastră, s-a făcut și reforma învățămîntului teologic. Prin Legea cultelor, din 4 august 1948, școlile teologice de toate gradele, ale tuturor cultelor, au fost trecute în seama cultului respectiv.

Pe temeiul acestei legi, Biserica Ortodoxă Română și-a organizat învățămîntul în trei tipuri de școli: școli de cîntăreți, seminarii teologice și institute teologice de grad universitar, la care trebuie să adăugăm și cursurile de îndrumare misionară și socială a clerului, ținute de profesorii celor două institute teologice. În prezent funcționează șase școli de cîntăreți și seminarii, la București, Buzău, Mănăstirea Neamț, Cluj, Craiova și Caransebeș. În timpul celor cinci ani de studii, elevii seminariști primesc cunoștințe generale de teologie, muzică bisericească, limbi clasice, limbi moderne și cîteva obiecte de cultură generală (istorie, geografie, pedagogie, psihologie etc.). Profesorii se recrutează dintre licențiații și doctorii în Teologie.

După terminarea studiilor în seminariile teologice, absolvenții lor pot fi hirotoniți pe seama unor parohii mai mici sau pot să se înscrie la unul din cele două institute teologice de grad universitar, din București și Sibiu. La sfîrșitul studiilor, absolvenții prezintă o teză de licență și susțin un examen oral, în urma căruia li se acordă titlul de licențiat în Teologie. Cei mai buni licențiați ai ambelor institute se pot înscrie la cursurile de doctorat de trei ani, de pe lîngă Institutul teologic universitar din București.

În prezent, la ambele institute urmează și studenți teologi străini (Uganda, Etiopia, Siria, Liban, R. F. a Germaniei, Marea Britanie, R. S. F. Jugoslavia, Finlanda, Grecia), după cum numeroși tineri teologi români studiază în străinătate.

Profesorii celor două institute sînt doctori în Teologie și autorii unor lucrări teologice de valoare. Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian a hotărît ca fiecare profesor să-și redacteze obligatoriu prelegerile sale, încredințînd redactarea unor manuale pentru institutele teologice unui grup de profesori din specialitatea respectivă de la ambele institute. Pînă în prezent au apărut: Studiul Noului Testament (1954), Studiul Vechiului Testament (1955), Patrologia (1956), Istoria Bisericii Universale (2 vol., 1956), Istoria Bisericii Române

(2 vol., 1957), Teologia Dogmatică și simbolică (2 vol., 1958). Alte cursuri sînt dactilografiate și așteaptă lumina tiparului (Teologia Morală, Teologia Fundamentală, Catehetica, Omiletica, Istoria religiilor, Pedagogia, Pastorală, Liturgica, Dreptul bisericesc etc.).

Pentru prima dată s-au organizat la noi cursuri de îndrumare pastorală și misionară a clerului.

Se dă o deosebită atenție tipăriturilor bisericești în care sînt incluse studii, articole, recenzii, cronici etc. Astfel, la București apar trei reviste. Prima este *Ortodoxia*, revista Patriarhiei române, în care se publică studii privind poziția Bisericii noastre în problemele interconfesionale în discuție azi. A doua este revista Institutelor Teologice, intitulată: *Studii Teologice*. Aici apar felurite studii de Teologie, scrise de profesori sau de doctoranzi. A treia, *Biserica Ortodoxă Română*, buletinul oficial al Patriarhiei Române, publică îndeosebi studii și îndrumări asupra activității misionare-sociale a clerului, studii de Istoria Bisericii noastre, cronici bisericești etc. Pe lîngă acestea, apar cinci reviste ale centrelor mitropolitane: *Glasul Bisericii* (pentru Mitropolia Ungrovlahiei), *Mitropolia Moldovei și Sucevei* , *Mitropolia Ardealului* , *Mitropolia Olteniei* și *Mitropolia Banatului* , toate publicînd felurite studii și cronici bisericești din cuprinsul eparhiilor respective. La Sibiu, apare și vechea foaie întemeiată de Andrei Șaguna, *Telegraful Român*.

În același timp s-a îmbogățit și continuă să se îmbogățească și literatura teologică, cu felurite lucrări de valoare.

La loc de frunte trebuie să pomenim cele 9 volume de predici, pastorale și cuvîntări ale Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, tipărite sub titlul semnificativ de „*Apostolat social*”.

Pentru catehizarea credincioșilor a apărut *Învățătura de credință creștină ortodoxă* (1952) și cîteva catehisme.

Pentru trebuințele bisericilor parohiale (dar și pentru școlile teologice) s-au tipărit diferite lucrări de muzică bisericească: *Gramatica muzicii psaltice*, *Vecernierul*, *Utrenierul*, *Cîntările Sfintei Liturghii* și altele. La acestea se adaugă numeroase cărți de cult.

În clădirea Sf. Sinod s-au pus bazele unei valoroase biblioteci, mai ales cu vechi tipărituri și

manuscrite românești. La toate eparhiile s-a îmbogățit fondul de cărți al bibliotecilor și s-au aranjat arhivele, pentru a fi puse la dispoziția cercetătorilor.

Înfăptuiri de seamă s-au făcut și în privința restaurărilor de monumente istorice. Deși aceste monumente sînt bunuri artistice ale întregului popor, în trecut ele au fost complet neglijate, încît abia în zilele noastre a început o largă acțiune pentru restaurarea lor, pe cheltuiala Statului și a Bisericii. Așa au fost restaurate Catedrala patriarhală din București, mănăstirile Dealu, Căldărușani, Ciorogîrla, Horezu, Arnota, Cozia, Neamț, Secu, Putna, Sucevița, Moldovița, Voroneț, Slatina, Trei Ierarhi, Catedrala mitropolitană din Iași, Catedrala mitropolitană din Sibiu, Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, biserica din Densuș (județul Hunedoara), unele biserici de lemn din Maramureș și altele. Pe lîngă acestea, s-au refăcut, s-au zidit din temelie, s-au zugrăvit o seamă de alte locașuri de închinare.

Toate acestea ne arată grija deosebită a Statului și a Bisericii noastre, pentru marile creații artistice ale înaintașilor noștri.

Ca o completare a celor scrise pînă aici, trebuie să pomenim de un alt fapt de seamă din viața Bisericii noastre și anume *canonizarea unor Sfinți români*, cinstiți numai în unele părți ale țării. Acest lucru s-a făcut pentru prima dată în țara noastră în cadrul unor mari festivități religioase, în luna octombrie 1955, la care au participat delegați din aproape toate Bisericile ortodoxe surori. Au fost trecuți atunci în rîndul Sfinților: Sf. Ierarh Calinic de la Cernica (prăznuit la 11 aprilie), Sf. Ierarh Ilie Iorest și Sava Brancovici, mitropoliții Ardealului (24 aprilie), Sf. Iosif cel Nou de la Partoș, mitropolitul Banatului (15 septembrie), Cuvioșii Mărturisitori Visarion Sarai și Sofronie și mucenicul Nicolae Oprea (21 octombrie). S-a hotărît apoi ca unii Sfinți ale căror moaște se găsesc în țară, să fie cinstiți în întreaga Biserică Ortodoxă Română: Dimitrie Basarabov (cu moaștele în catedrala patriarhală din București, la 27 octombrie), Cuvioasa Paraschiva (catedrala mitropolitană din Iași, 14 octombrie), Sf. Filofteia de la Argeș (7 decembrie), Sf. Grigorie Decapolitul de la Bistrița Olteană (20 noiembrie), Sf. Nicodim de la Tismașana (26 decembrie) și Sf. Ioan Valahul (12 mai).

Astfel, prin instituțiile sale de învățămînt teologic, prin lucrările și revistele teologice care apar cu regularitate, prin canonizarea Sfinților români a crescut prestigiul Bisericii noastre, atît în țară cît și peste hotare.

Mircea Păcurariu

Contribuția credincioșilor la viața Bisericii Sfântul Ierarh Nicolae

(Urmare din pag. 2)

Este bine știut că Biserica noastră, al cărei cap este Mântuitorul Iisus Hristos, este formată din ierarhie (episcopi, preoți, diaconi) și credincioși. Această împărțire corespunde vocii dumnezeiești și unei absolute necesități. Dovada o găsim în una din epistolele dumnezeiescului Apostol Pavel, unde citim: „Și el a dat pe unii ca să fie apostoli, pe alții prooroci, pe alții binevestitori, pe alții păstori și învățători spre desăvârșirea sfinților, la lucrul slujirii, la zidirea trupului lui Hristos” (Efeseni 4, 11—12). Alcătuită deci din cler și credincioși, Biserica realizează o unitate deplină, așa cum într-un trup sănătos, mădularele împlinind și fiecare în parte rolul său, se creează o desăvârșită armonie. O excepțională mărturie a existenței preoției o constituie Vechiul Testament unde Aaron era arhieru, iar urmașii lui erau preoți.

Momentul când Mântuitorul Iisus Hristos suflă asupra Apostolilor și le zice: „Luați Duh Sfânt; cărora veți ierta păcatele le vor fi iertate și cărora le veți ține vor fi ținute” (Ioan 20, 22), constituie actul instituirii preoției Noului Testament. Conștiința preoției o aveau permanent și Apostolii, căci iată ce spune Sf. Apostol Petru: „Pe preoții cei dintre voi îi rog ca unul ce sint preot...” (I Petru 5, 1). Iar în ziua Cincizecimii, când Duhul Sfânt s-a pogorât peste Apostoli, în chip de limbi ca de foc, i-a transformat din niște oameni obișnuiți, măcinați de frică și ezitare, în Apostoli destoinici și curajoși, care într-atâta s-au confundat cu misiunea lor încît toți, afară de Sf. Apostol Ioan, au primit cununa muceniciei.

Dar cum cu încheierea primului secol Apostolii încetează de a mai trăi, harul dumnezeiesc al preoției l-au transmis episcopilor, prin punerea mâinilor și aceștia la rândul lor preoților, această succesiune păstrându-se pînă în zilele noastre. Ilustrarea acestui fapt o găsim în câteva din epistolele Sf. Apostol Pavel, unde citim: „Te îndemn să îți aprins darul lui Dumnezeu, cel ce este în tine prin punerea mâinilor” (II Timotei 1, 6), sau: „Apoi cu rugăciuni și ajunări le-au hirotonit preoți în fiecare biserică și i-au încredințat pe ei Domnului în care crezuseră” (F. Ap. 14, 11).

Și cu toată această latură a activității sfințitoare a ierarhiei, credincioșii „nu sînt un oarecare vas, gol de harisme, pe care ierarhia l-ar umple”, ci putem afirma că ei sînt *coliturghisitori* la cele sfinte, participînd direct la oficierea tainelor și a ierurgiilor, care fără a lor directă voie și colaborare nu se pot împlini.

Cea mai palpabilă dovadă a colaborării lor o găsim în Sf. Liturghie, care este un permanent dialog între preot și credincioși în zidirea lor sufletească și în preamărirea lui Dumnezeu. Preotul de pildă rostind: „Pace tuturor”, credincioșii îi răspund: „Și duhului tău”, sau zicînd: „Sus să avem inimile”, credincioșii îl încredințează: „A-vem către Domnul”.

Ținînd seama că în împrejurări excepționale credincioșii pot oficia chiar taina Sf. Botez, ne putem da cu adevărat seama cît de mare este rolul lor în Biserica lui Hristos. Pornind de la alegerea lui Matia în demnitatea apostoliei, din care, prin trădare căzuse Iuda, continuînd apoi cu vestitele școli catehetice și cu Sinoadele ecumenice, pretutindeni vom găsi prezența, ajutorul și colaborarea credincioșilor. Partea cea mai însemnată de contribuție a lor, însă, se realizează îndeosebi pe plan liturgic. Participarea întregii obști creștine la viața liturgică este un lucru mai mult decît obișnuit. Astfel, după o expresie a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu al Banatului, putem spune că Biserica noastră „n-a alunecat spre extreme ci a păstrat mereu cumpăna, necunoscînd nici *dăunătorul clericalism* și nici *dizolvantul laicism*”. Duhul comunitar a caracterizat Ortodoxia totdeauna.

Mijloacele prin care se poate atinge acea fericită colaborare în cele sfinte a preoților cu credincioșii stau la îndemîna parohiilor noastre. Una din cele mai roditoare căi ale acestei colaborări este cîntarea în comun, prin care credincioșii participă activ și direct la viața liturgică, biserica devenind mai vie, mai încălzitoare sufletește.

Părtași fiind la viața Bisericii, preotul și credincioșii desfășoară deci împreună trăirea creștinească.

Prezenți în consiliile și comitetele parohiale, la serviciile religioase cîntînd în comun, citind Cazană și rostind împreună Crezul, îndeplinindu-și

toate atribuțiile statutare, credincioșii pot oferi energii care activate aduc un mare serviciu Bisericii lui Hristos.

Rolul pe care l-au exercitat credincioșii în Biserica Ortodoxă Română a fost mai evident în perioada frămîntărilor din Transilvania, în sec. XVIII, cînd legea creștinească a fost denumită drept „legea noastră”.

Să ne străduim deci, preoți și credincioși deopotrivă, în a ne înțelege cît mai bine rosturile noastre de fii ai Bisericii străbune și de buni cetățeni ai Patriei, încălzindu-ne sufletește tot mai mult unii pe alții, îmbunătățindu-ne zi de zi făptura noastră lăuntrică, făcîndu-ne din plin datorii fiecăre la locul nostru.

Pr. Vasile Petrica

Pr. Vartol. Constantinescu

Vizită frățească

P. S. Episcop Germain Hardy, conducătorul Eparhiei catolice-ortodoxe din Franța, însoțit de P. C. părinți Michel Philippe Laroche și Jean Pierre Pahud, precum și de d-na Yvonne Catherine Winnaert, au fost mai bine de două săptămîni oaspeții Patriarhiei Ortodoxe Române, în care timp au luat contact cu viața religioasă a Bisericii noastre. La întoarcerea spre casă s-au oprit la Timișoara, între 23 și 28 septembrie 1972. Zilele petrecute aici au fost consacrate unor ample luări de contact cu realitățile bisericesti din Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului.

Însoțiti de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, ei au vizitat Centrul eparhial, atelierul de luminări, tipografia și colecția de artă bisericască, Seminarul teologic din Caransebeș, Catedrala mitropolitană și mai multe biserici din Timișoara, dintre care unele nou construite, nou pictate sau dotate cu noi case parohiale, bisericile din Caransebeș și Lugoj, paraclisele Timișeni și Pietra Scrisă. Peste tot s-au întîlnit cu preoți, monahi și credincioși, dîndu-li-se explicații și cerînd lămuriri asupra cultului și organizării Bisericii Ortodoxe Române.

Duminică, 24 septembrie a. c., I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Episcop Germain, asistați de preoți români și francezi, au coliturghisit în parohia Șanovița, protopopiatul Lugoj.

Ziua cînd oaspeții au părăsit Timișoara a coincis cu ținerea obișnuitei ședințe lunare a Consiliului eparhial. I. P. S. Mitropolit Nicolae a prezentat pe membri Consiliului eparhial și modul de lucru al acestuia, iar P. S. Episcop Germain și-a reafirmat recunoștința față de Prea Fericitul Patriarh Justinian și Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pentru înțelegerea și ajutorul ce acordă Episcopiei ortodoxe din Franța.

Prot. Gh. Geția

Din neguri spre culmi

Noapte tulbure și amară
Fost-a traiul pînă ieri,
Roabă-a fost întreaga țară
Prinsă-n lanțul de dureri.

Zăngănit de lanțuri grele
Peste un norod robit;
Jalea-naltă pîn-la stele
Aștepta un Răsărit.

Pentru ziua libertății
Mii și mii de luptători
Dăruiră prețul vieții
Ca să ne răsără zori.

Din temnițe ferecate
Horia, Cloșca și Crișan
Au aprins pentru dreptate
Facle roșii de mărgean.

Fapta lor nicicînd nu moare
Chipul lor rămîne viu,
Alți eroi ne-au dus spre Soare,
Numele de-abia îl știu.

Monahia Eudoxia Manolache

Din colindele noastre de Crăciun

O, ce veste minunată

O, ce veste minunată
În Vifilem ni s-arată
Astăzi s-a născut
Cel făr-de-nceput
Cum au spus proorocii.

Că la Vifilem, Maria,
Săvîrșind călătoria,
Într-un mic sălaș
Lîng-acei oraș
A născut pe Hristos.

Pe Fiul în al Său nume
Tatăl l-a trimis în lume

Să se nască
Și să crească,
Să ne mîntuiască.

Steaua sus răsare

Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua strălucește
Magilor vestește,

Că astăzi Curata,
Prea nevinovata,
Fecioara Maria
Naște pe Mesia.

Magii cum zăriră
Steaua și porniră,
Mergînd după rază,
Pe Hristos să-l vază.

Și dacă porniră
Îndată-l găsiră,
La Dînsul intrară
Și se închinară

Cu daruri gătite
Lui Hristos minete,
Avînd fiecare
Bucurie mare,

Care bucurie
Și aici să fie
De la tinerețe
Pîn-la bătrînețe.

Praznic luminos

Praznic luminos,
Strălucind, frumos,
Astăzi ne-a sosit
Și ne-a-nveselit.
Că Mîntuitorul
Și izbăvitorul
Cu trup s-a născut,
Raiul cel închis
Azi iar s-a deschis,
Șarpelui cumplit
Capul i-a zdrobit.
Și strămoșii iară
Prin Sfînta Fecioară
Iar s-au înnoit.

Ingerii cîntau
Păstorii fluierau,
Magii se-nchinau,
Toți se bucurau.
Doar Irod era
Că se tulbura
De nașterea Sa.
El îl cînta,
Voind morți-a-l da.
Dar pruncul Iisus
Din țară s-a dus.
Fie lăudat,
Binecuvîntat,
În veacuri. Amin.

Proverbe românești

- Bețivul cînd este beat
Îi pare că-i împărat.
- Munca e blagoslovită,
Cînd te ți de ea ai pită.
- Cine vorbește, lucrul nu-i sporește,
Iar cine tace mai multă treabă face.
- Copilul răzgîiat rămîne neînvoțat.
- La cel ce te dușmănește,
Tu cu bine-i răsplătește.
- Binele pe om îl scapă,
În vreme de foc și apă.
- Mai bine puțin cu dreptate,
Decît mult cu strîmbătate.